

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Algemene Rekenkamer  
t.a.v. de president van de Algemene Rekenkamer  
Postbus 20015  
2500 EA Den Haag

**Directie Begrotingszaken**

Korte Voorhout 7  
2511 CW Den Haag  
Postbus 20201  
2500 EE Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

**Inlichtingen**

[www.minfin.nl](http://www.minfin.nl)

**Ons kenmerk**

2021-0000082446

**Uw brief (kenmerk)**

21002517 R

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie Staat van de Rijksverantwoording  
2020

Geachte heer Visser,

Hierbij ontvangt u mijn reactie op het conceptrapport *Staat van de rijksverantwoording 2020*. Het jaar 2020 was een bijzonder jaar. Het jaar stond in het teken van de coronapandemie die, zoals u terecht opmerkt, zijn sporen nalaat: in de wereld, de economie en het huishoudboekje van de rijksoverheid. Hiervan zien wij helaas ook de weerslag in de rechtmatigheid van verplichtingen en uitgaven van het Rijk.

In mijn reactie ga ik in op de volgende onderwerpen:

1. Financiële informatie van het Rijk
2. Rijksbrede financiële bedrijfsvoering
3. Beleidsresultaten

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties reageert in een afzonderlijke brief op onderwerpen betreffende de niet-financiële bedrijfsvoering in het licht van zijn coördinerende verantwoordelijkheid.

Voor een reactie op uw conclusies per departement verwijs ik u naar de bestuurlijke reacties van de betreffende bewindspersonen op uw departementale verantwoordingsonderzoeken.

**1. Financiële informatie van het Rijk**

U constateert dat de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten respectievelijk 97,52 procent, 98,48 procent en 99,87 procent was. De rechtmatigheid van de verplichtingen en uitgaven overschrijdt de norm van 1 procent die de Algemene Rekenkamer hanteert. Onderdelen van het Rijk moesten door de pandemie onder hoge tijdsdruk verplichtingen aangaan die leidden tot uitgaven. De tijdsdruk heeft er mede toe geleid dat in sommige gevallen niet alle wet- en regelgeving voor financiële transacties is opgevolgd, wat heeft geleid tot fouten en onzekerheden.

U constateert dat 6,4 miljard euro - van het totaal van 9,1 miljard euro aan onrechtmatige verplichtingen - om corona gerelateerde verplichtingen gaat. U merkt op dat indien deze corona gerelateerde verplichtingen buiten beschouwing worden gelaten, het beeld van de onrechtmatigheden ten opzichte van

voorgaande jaren stabiel is. Voor een belangrijk deel, namelijk 5 miljard euro van de corona gerelateerde verplichtingen, was het te laat of onvolledig informeren van het parlement over nieuwe maatregelen om de coronacrisis te bestrijden de oorzaak. Met u hecht ik belang aan het budgetrecht van het parlement. Ik zal mij ervoor inzetten herhaling van deze fouten en onzekerheden te voorkomen en mijn collega-ministers verzoeken datzelfde te doen. Vanwege de overschrijdingen van de rechtmatigheidspercentages van de verplichtingen en uitgaven, heb ik begrip voor uw kritische kanttekening bij de goedkeuring. Mijn ministerie ondersteunt departementen bij rechtmatigheidsvraagstukken en zal dat de komende tijd nadrukkelijk blijven doen.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk  
2021-0000082446

## **2. Rijksbrede financiële bedrijfsvoering**

Over 2020 stelt u 50 onvolkomenheden vast, waaronder 2 ernstige. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2019. Opvallend is dat het aantal onvolkomenheden op het gebied van financieel beheer is toegenomen. Mijn ministerie zal een faciliterende rol spelen bij het delen van best practices en de kennisuitwisseling tussen departementen ten behoeve van het oplossen van onvolkomenheden.

U heeft op 2 april jl. bezwaar gemaakt tegen het financieel beheer van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De minister van VWS heeft op 3 mei jl. een verbeterplan bij u ingediend. Op basis van dit verbeterplan trok u het bezwaar op 7 mei jl. in. Mijn departement zal het Ministerie van VWS net als in de afgelopen maanden, waar nodig, ondersteunen bij de verbetering van het financieel beheer.

## **3. Beleidsresultaten**

Ik onderschrijf met u dat rijksbeleid doelmatig en doeltreffend moet zijn. Naast regulier toezicht hierop wordt er op verschillende manieren gewerkt aan de versterking van het stelsel en de instrumenten die hieraan bijdragen. Zo is bij de begroting van 2021 een start gemaakt met de Strategische Evaluatie Agenda. Hierin is specifieke aandacht voor het opstellen van een evaluatieplanning op de meest relevante (beleids)thema's van departementen.

### Fiscale regelingen

U stelt dat het tijd is om alle fiscale regelingen scherp tegen het licht te houden om zo de huidige groei van het aantal fiscale regelingen terug te snoeien. U wijst daarbij op de toepassing van het toetsingskader fiscale regelingen. Ik deel uw conclusie dat de naleving van het toetsingskader kan worden verbeterd. Ik neem uw aanbeveling ter harte om fiscale regelingen alleen toe te passen als deze onlosmakelijk verbonden zijn met de heffingsstructuur van de belastingwetgeving of als een fiscale regeling aantoonbaar de meest effectieve en doelmatige manier is om bepaalde beleidsdoelen te bereiken.

De Miljoenennota bevat informatie over het budgettaire beslag, doelstellingen, laatst uitgevoerde en geplande evaluaties van de fiscale regelingen. Ik bevestig uw constatering dat ministeries verantwoordelijk zijn voor de evaluaties van de eigen regelingen.

Uw aanbevelingen liggen in het verlengde van de conclusies van de evaluatiedoorlichting van fiscale regelingen die de staatssecretaris van Financiën

in juni 2020 naar de Kamer stuurde.<sup>1</sup> Een van de aanbevelingen van de evaluatiedoorlichting is dat de (fiscale) instrumentkeuze nadrukkelijker moet worden onderzocht en dat zo veel mogelijk een horizonbepaling moet worden gehanteerd. Daarnaast wordt aanbevolen kwaliteit boven kwantiteit te stellen en wordt aandacht gevraagd voor politieke afwegingen rond fiscale regelingen. Het kabinet heeft de aanbevelingen overgenomen.

**Directie Begrotingszaken**

**Ons kenmerk**  
2021-0000082446

#### Beleid in de praktijk

U concludeert dat beleid vaak niet voldoet aan alle voorwaarden zoals een duidelijke doelstelling, een onderbouwde aanpak en een afweging van kosten en baten. Dit is een terechte constatering. Departementen werken aan het doorvoeren van verbeteringen hierin. Zo hebben alle departementen vanaf halverwege 2020 tot begin 2021 meegedaan aan een pilot om de vindbaarheid te vergroten van de vereiste toelichting bij de onderbouwing van beleid.

Door de coronapandemie was er door de tijdsdruk niet altijd sprake van een gebalanceerde aanpak met betrekking tot zorgvuldigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Desalniettemin hebben we in een vroeg stadium aandacht besteed aan de evaluatie van beleidsoverwegingen. Zo werk ik momenteel met de ministers van Economische Zaken en Klimaat en Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de opzet van een gezamenlijke evaluatieaanpak van de budgettair meest omvangrijke steunmaatregelen. Tevens heb ik het Centraal Planbureau gevraagd de macro-economische effecten van deze steunmaatregelen te onderzoeken<sup>2</sup>. De lessen uit de evaluaties dienen als input voor de beleidskeuzes die in de (nabije) toekomst worden gemaakt.

Tot slot. Uw kritische en onafhankelijke blik helpt ons, ook tijdens de coronacrisis, bij het op orde houden van de rijksfinanciën. Ik neem uw opmerkingen ter harte en ga aan de slag om het komende jaar verbeteringen door te voeren.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

---

<sup>1</sup> Kamerstuk 35 300, nr. 79

<sup>2</sup> Kamerstuk 35 420, nr. 227